

duurzaam
schoon
grondwater

wml
Limburgs drinkwater

Project Duurzaam schoon grondwater (DSG)

Aanleiding, werkwijze, resultaten en knelpunten

RWS bijeenkomst Agrarisch Water
Samenwerken aan Waterkwaliteit
Utrecht, 6 juli 2017 Frans Vaessen WML

Opbouw presentatie

1. Wat is/doet WML?
2. Relatie waterleiding – landbouw
3. Beleidswijziging 1997
4. Project Duurzaam Schoon Grondwater (DSG)
5. Resultaten DSG 1998 – 2015

Vragen / discussie

1 Wat is en doet het WML?

(NV Waterleidingmaatschappij Limburg)

WML in vogelvlucht*

> VAN BRON TOT KLANT: PRODUCTIEMIDDELEN

> ONZE KLANTEN

> SOCIALE BETROKKENHEID

> ONZE ECONOMISCHE WAARDE

* Gegevens en cijfers over 2014

1 Waarvan maakt WML dat drinkwater?

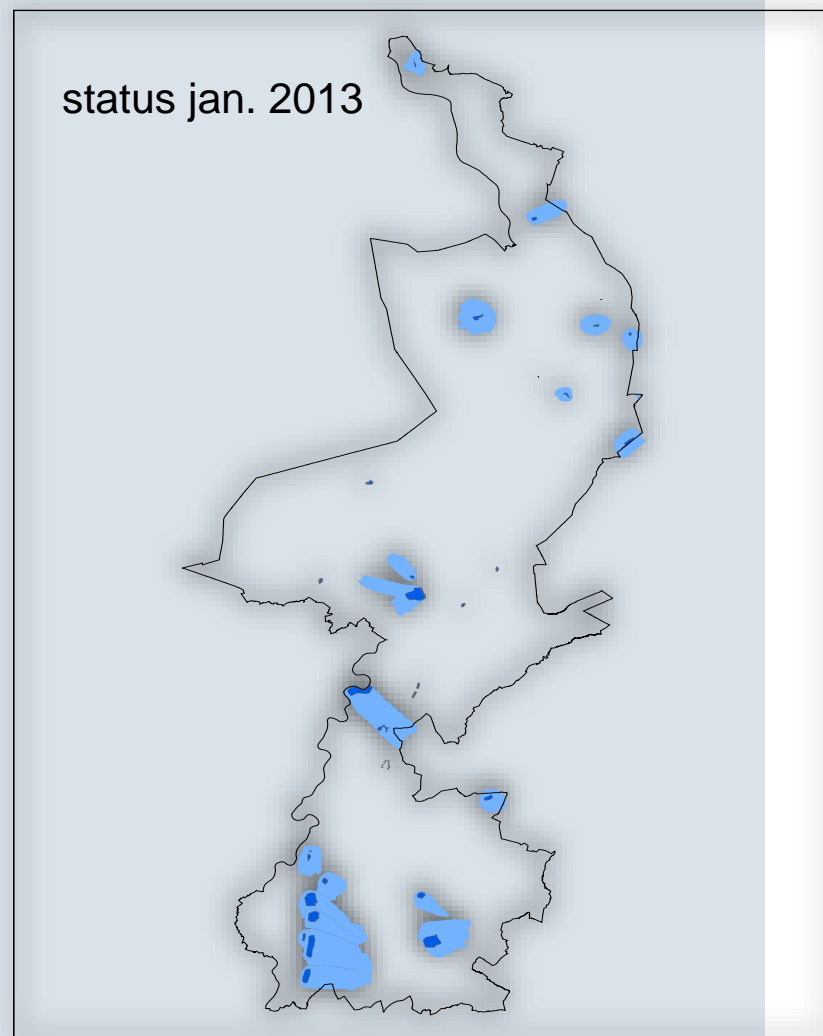
Oppervlaktes

- Limburg = 220.000 ha
- Grondwaterbeschermingsgebied = 19.000 ha

In Limburg:

- grondwaterbeschermingsgebied = 8,6%
- Waterwingebied (1.600 ha) = 0,7%

75% grondwater
25% Maaswater

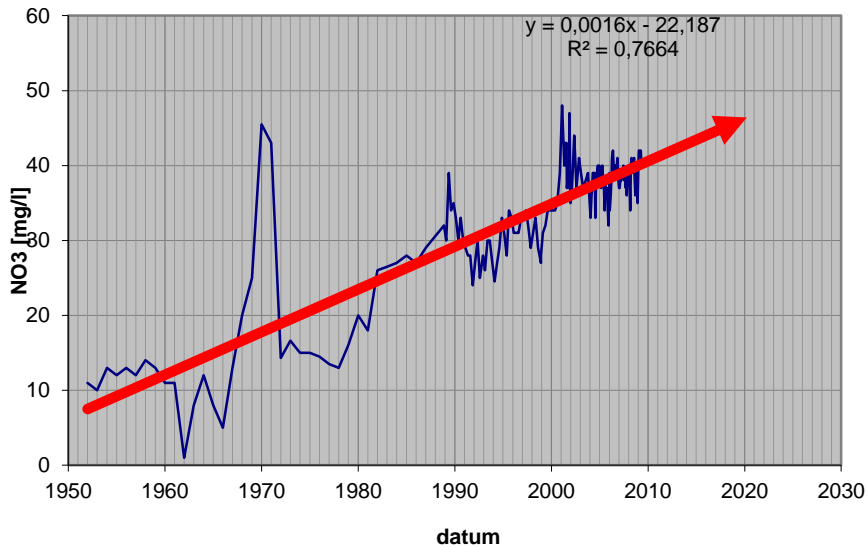
2 Relatie waterwinning – landbouw (1/4)

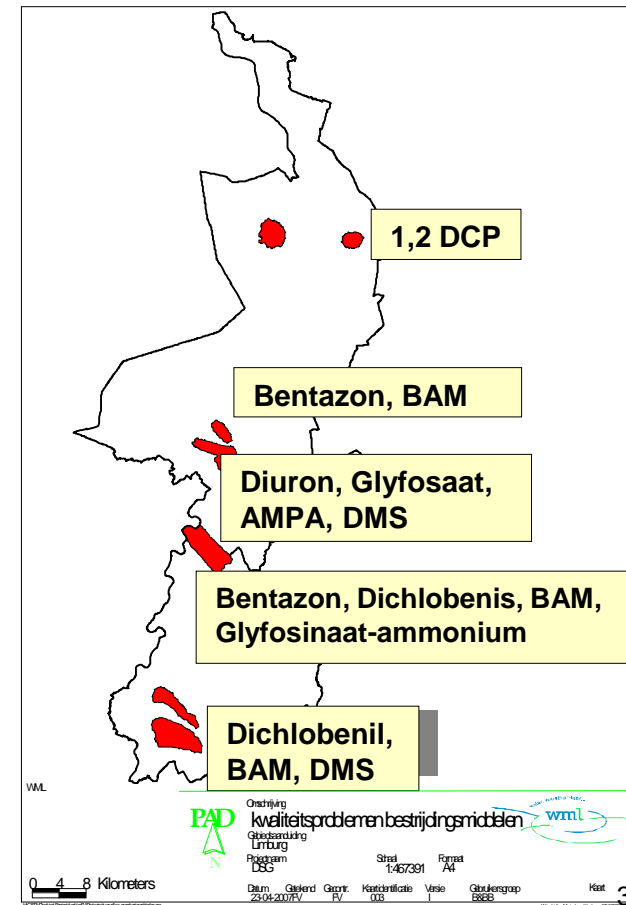
2 Relatie waterwinning - landbouw (2/4)

Nitraat

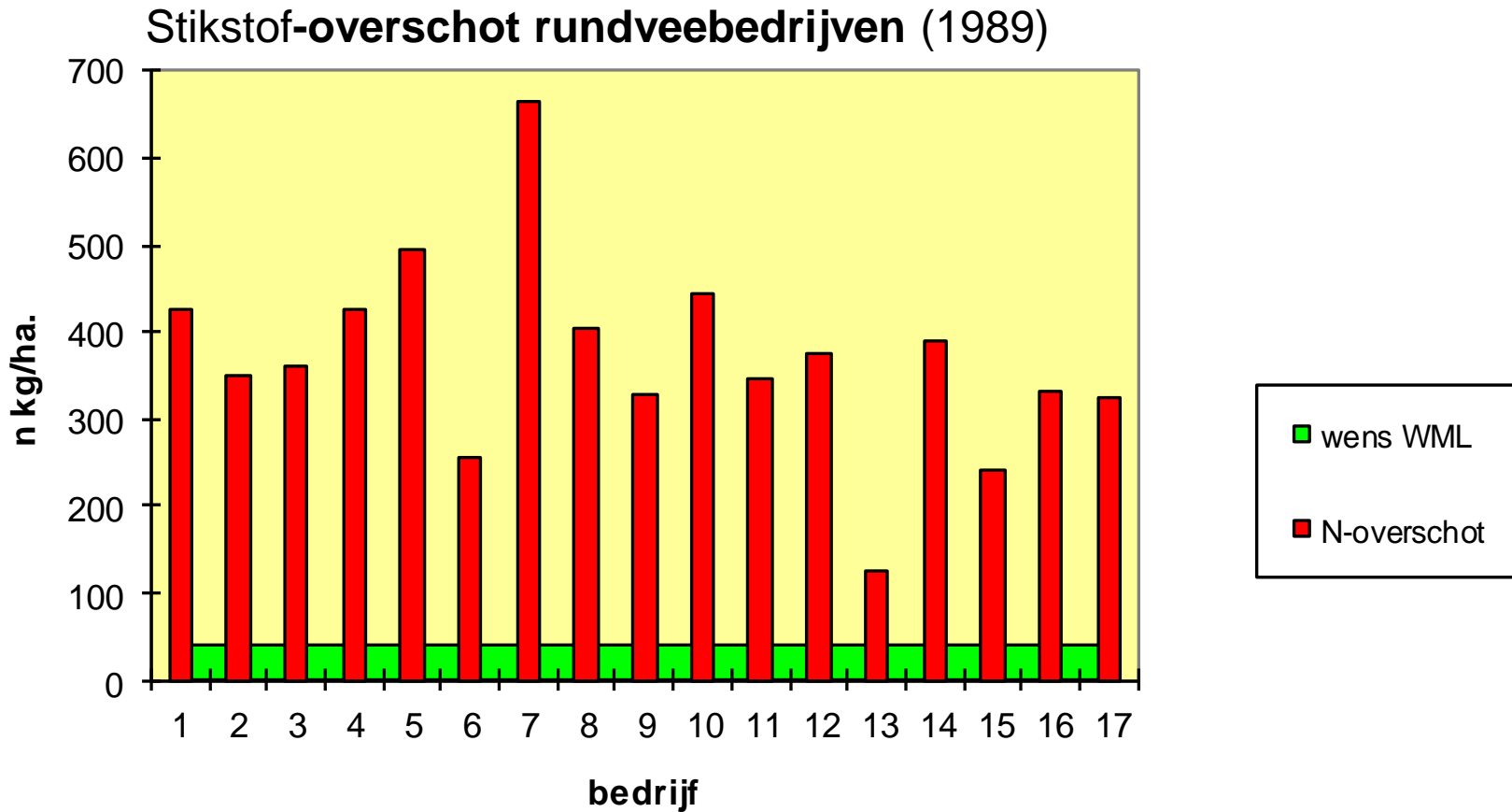
Roodborn: NO3

Bestrijdingmiddelen

2 Relatie waterwinning - landbouw (3/4)

2 Relatie waterwinning - landbouw (4/4)

Tot 1997: Vijandig & met de rug naar elkaar

Overheid:

- Aanwijs beschermingsgebieden
- Strenge regelgeving in GWBG
- Schadeloosstelling landbouw door waterleidingbedrijf

WML:

- landbouw vervuilt “de vervuiler betaalt”
- Grondaankoop en eigen beheer in WWG
- Sluiting winningen en bouw extra zuiveringen
- Lobby; strengere regelgeving noodzakelijk

Landbouw:

- WML pleegt broodroof door
- Grondaankoop in WWG en onttrekken aan landbouw
- Zeer strenge mestregels (jan.1989) in GWBG
- Beperking teeltkeuze (CTGB beperkingen GWBG)

3 Beleidswijziging 1997 (1/2)

Werkwijze tot 1997

Vorbereiding extra zuivering

Exploitatiekosten centrale verwijderinginstallatie
bv. op de Beitel:

Nitraat: M€ 1,1 – 2,5 / jaar

f 0,30 à 0,80 per m³ water

7,5 miljoen m³ water = f 2,25 à 6 M / jaar

Bestrijdingsmiddelen: M€ 0,6 / jaar

f 0,20 per m³ water = f 1,5 M / jaar

3 Beleidswijziging 1997 (2/2)

NO₃ Roodborn blijft stijgen

- Integrale WML-studie kalksteenwinningen
Uitstel nitraatzuivering = PUUR WINST
(besparing > f. 1.000.000,-/jaar De Beitel)
- Herijking beleid Productie:
preventieve bescherming grondstof :
 - < **uitspoeling nitraat**
 - < **uitspoeling bestrijdingsmiddelen**

4 Project Duurzaam Schoon Grondwater (1/7)

GWBG ROODBORN: 1800ha.

10% bebouwing en wegen

10% natuur

30% grasland

50% akkerland

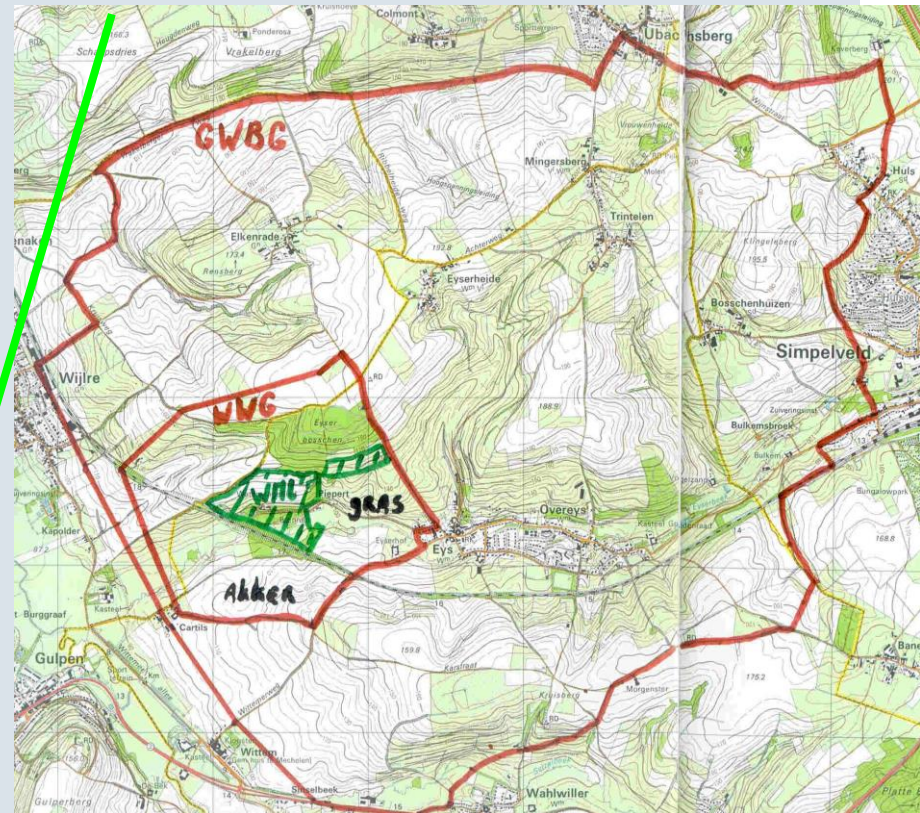
80% landbouw in GWBG

Waterwingebied: 200ha.

Eigendom WML: ca. 25ha.

Overig:

Percelen van 13 landbouwers

4 Project Duurzaam Schoon Grondwater (2/7)

Start pilot Roodborn 1998

Samenwerken? Nee. Eerst luisteren!

- Eén LLTB info - / discussiebijeenkomst
- individuele benadering door WML
- vrijwillige deelname

Na persoonlijke benadering: > 90% deelname
(12 landbouwers)

Werkwijze project DSG

1. Bewustwording (vertrouwen opbouwen)
2. Advisering en begeleiding
3. Stimulering

4 Maatregelen project DSG (tot 2012) (4/7)

- Adviesproducten voor bedrijf
- Maatregelen op percelen in GWBG
- Facultatieve maatregelen

- Relevante (N-)info verwerven

4 DSG Adviesproducten (5/7)

Gratis deskundig advies en begeleiding

- Bemestingsplan
- Gewasbeschermingsplan
- Voedingsadvies
- Vruchtwisselingsschema
- Toepassing stikstofmineralisatiemodel
- Controle gewasbeschermingsmiddelenkast
- Inventarisatie en kwaliteitsmeting grondwaterput

4 Maatregelen in grondwaterbeschermingsgebied (6/7)

Premie voor goede resultaten (max €50-100/ha.)

- Evenwichts bemesting (lager N-overschot)
- Minder milieubelasting bestrijdingsmiddelen (MBP)

4 Facultatieve (perceelsgerichte) maatregelen (7/7)

Premie voor goed gedrag

- Vee Eerder Opstallen
- Vervroeging Mestaanwending Maaiweide
- Vervroeging Mestaanwending Bouwland
- Inzaai Wintergraangewas
- Graanstro Achterlaten

- “Bezem door de gifkast”

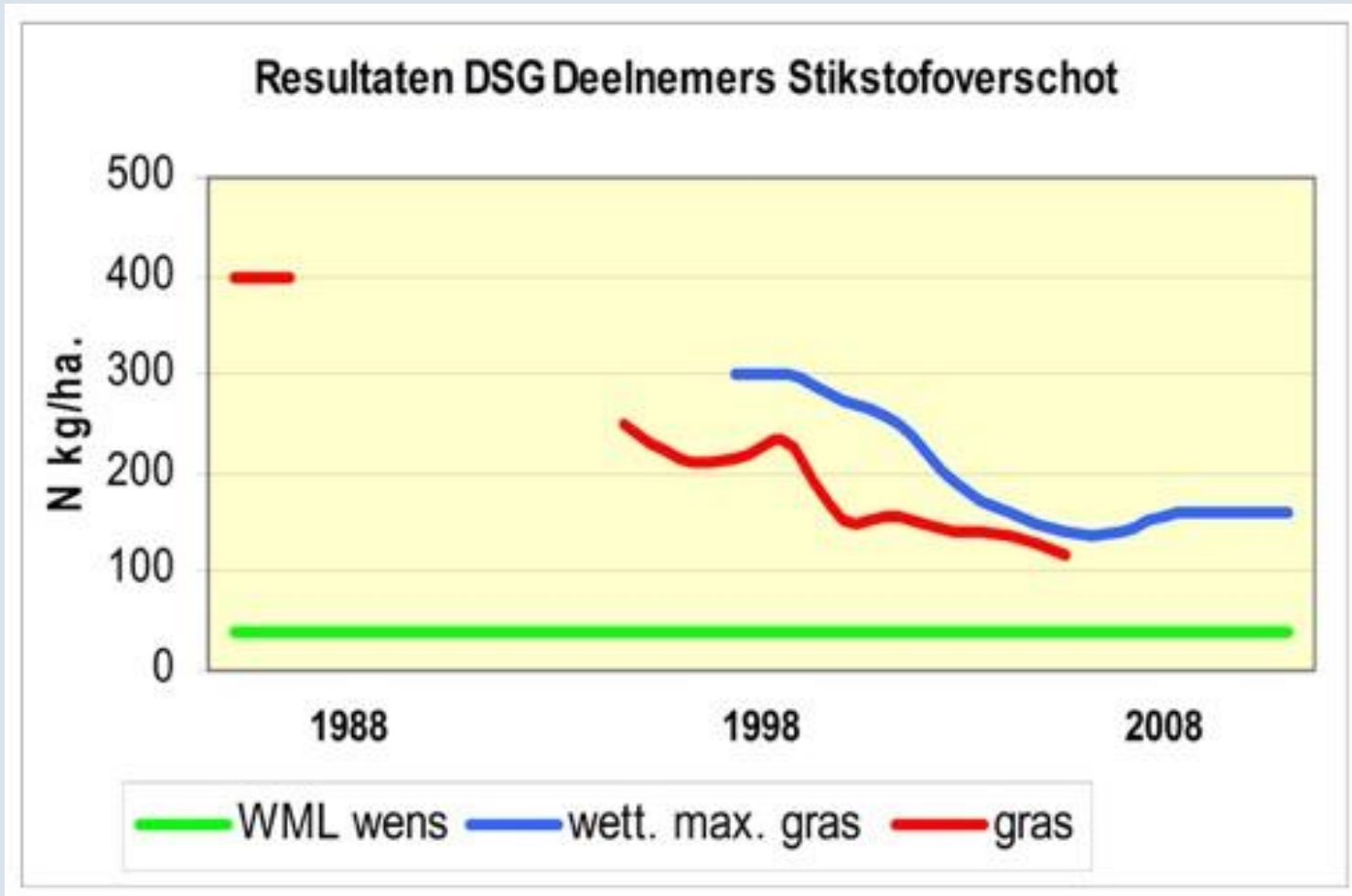
1997 – 2017

**(nog?) GEEN
NITRAATZUIVERING
nodig!**

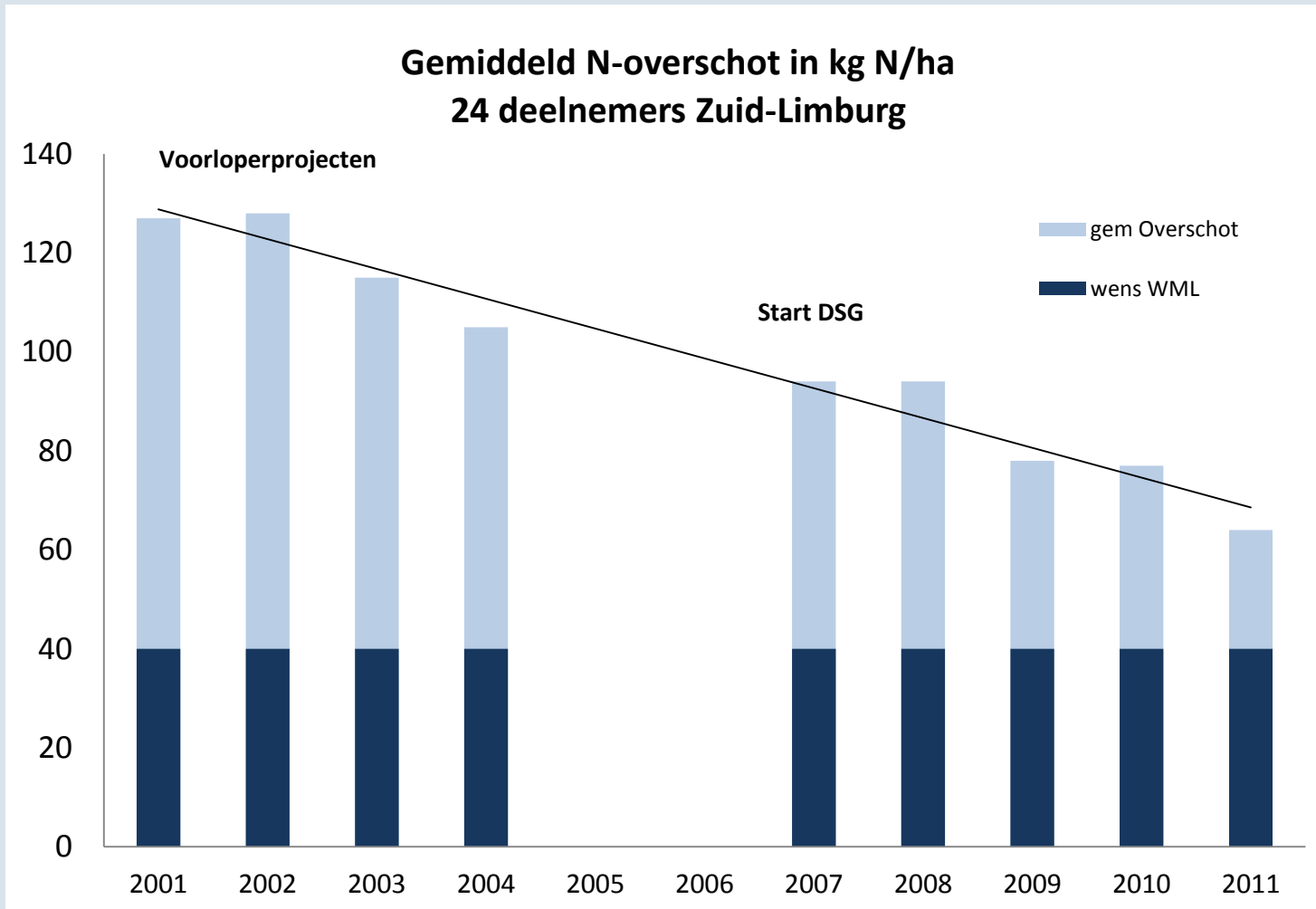

5 Resultaten DSG (2/4)

5 Resultaten DSG (3/4)

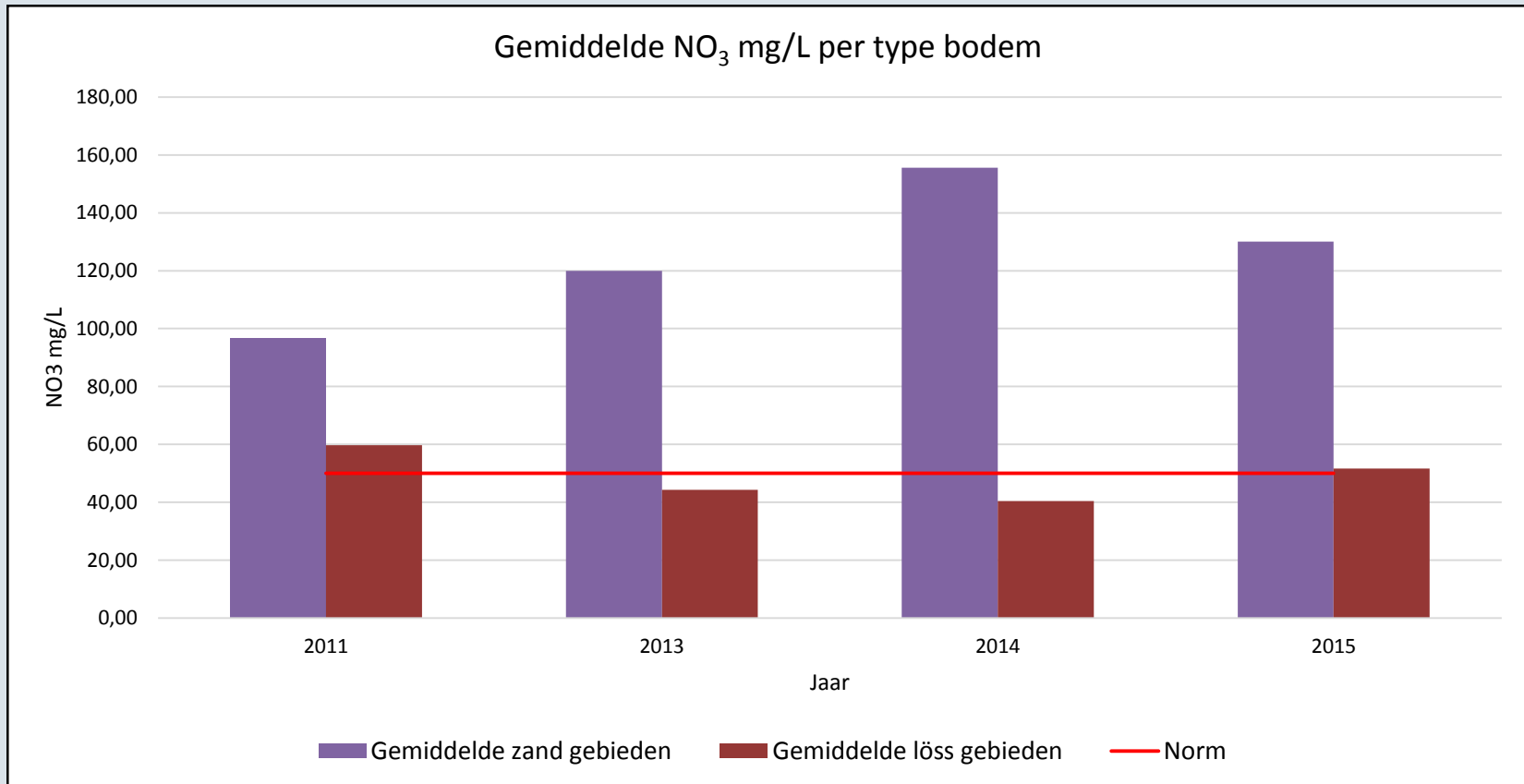

5 Resultaten DSG (4/4)

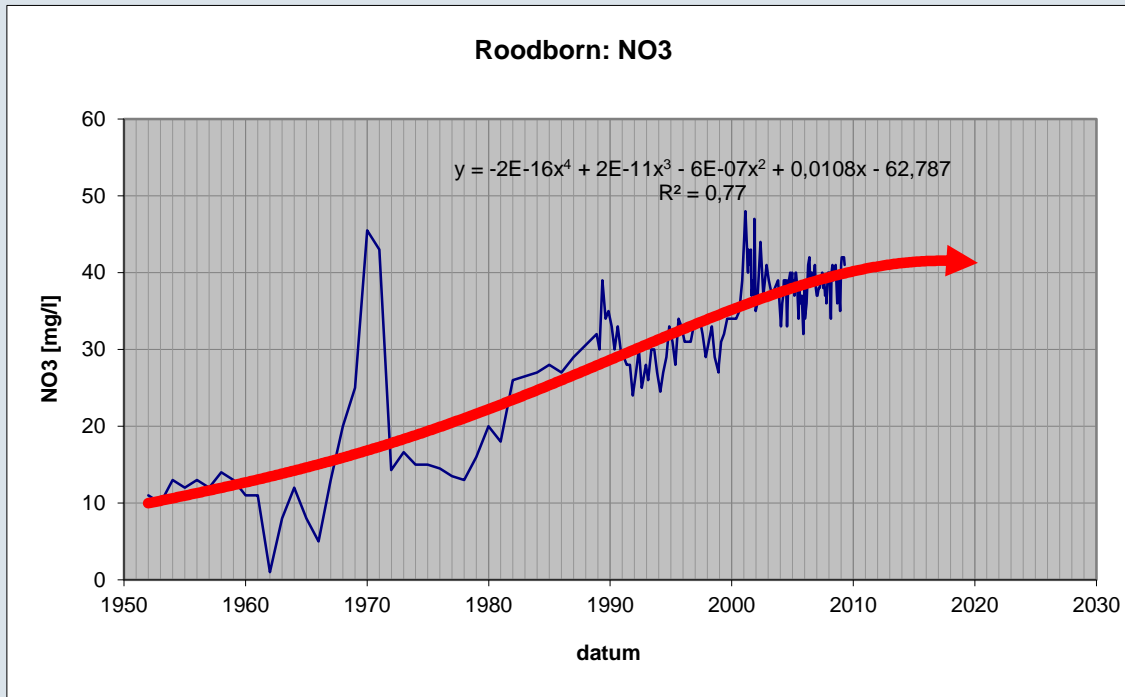
NITRAAT in bodemvocht percelen DSG

Zand > 50mg/l

Löss < 50mg/l

Samenwerken voor goed drinkwater.

Wat hebben we hiervan geleerd?

1. DSG is DUUR

- kosten volledig bij WML
(= drinkwaterconsument)

2. DSG is NIET DUURZAAM

- Organisatie bij WML
- deelname is vrijwillig
- NO3 löss WML is (bijna) opgelost
- NO3 zand probleem nog niet gestart

Vragen?

Tijd voor discussie!

